1. 11. 2026
Atrium Žižkov

Andrzej Karałow

Prague Contemporary Music Festival

Contempuls

1. 11. 2026
ATRIUM ŽIŽKOV

ANDRZEJ KARAŁOW

PROGRAM
19:00

1. **Andrzej Karałow** (PL):
   Light & waves – fantasia for piano solo

2. **Andrzej Karałow** (PL):
   There are forgotten bells above the crawling cloud

3. **Morton Feldman** (USA):
   Palais de Mari

4. **Zygmunt Krauze** (PL):
   *Klavírní kvintet **

Andrzej Karałow: klavír

** vystoupí Andrzej Karałow a smyčcový kvartet NeoQuartet*

Andrzej Karałow

Andrzej Karałow (*1991) je skladatel a klavírista, jehož tvůrčí záběr pokrývá široké spektrum uměleckých aktivit od soudobé hudby přes improvizaci až po projekty na pomezí různých uměleckých disciplín. Jeho skladby zazněly na festivalech a koncertech v Evropě, Asii, Severní i Jižní Americe a Austrálii. Vedle kompozice se intenzivně věnuje i klavírní interpretaci. Je laureátem interpretačních soutěží v Polsku i v zahraničí (mimo jiné v Paříži, Athénách či Varšavě) a spolupracoval s renomovanými tělesy, jako jsou Londýnský filharmonický orchestr, Symfonický orchestr Národní filharmonie ve Varšavě nebo Národní symfonický orchestr Polského rozhlasu (NOSPR). Neméně důležitou součástí jeho tvorby je improvizace, která mu otevírá prostor pro experimentování s klavírem, elektronikou a různými formami kolektivní souhry. Hudbu často propojuje s dalšími médii, zejména s výtvarným uměním, a na kontě má i více než desítku profilových, komorních i improvizačních alb. Vztah mezi zvukem a obrazem patří k jeho ústředním tématům, která doplňuje také vlastní fotografická tvorba.

Karałow je dvojnásobným stipendistou programu Mladé Polsko (Młoda Polska), držitelem Ceny ministra kultury a národního dědictví a stipendistou ministra vědy a vysokého školství i sdružení Pro Polonia. Obdržel rovněž vyznamenání Za zásluhy o polskou kulturu. Působí také v nadaci Ensemblage, která se zaměřuje na propagaci, vydávání a rozvoj soudobé a improvizované hudby.

Light & Waves – fantasia for piano solo (2025)
„Znovu se obracím k vodě a k inspiracím, které s ní souvisejí. Skladba čerpá ze synestetických asociací a odkazů na mořskou krajinu v jejím nejširším smyslu. Navzdory použití tradiční notace evokují klavírní sazba a expresivní charakter Light & Waves otevřenou, improvizační formu."
There are Forgotten Bells Above the Crawling Cloud (2021)
Skladba je studií rezonance a doznívání zvuku a prozkoumává jemné stopy, které po sobě zanechávají jednotlivé zvukové kapky. Její evokativní název souvisí s estetikou post-rockové hudby, která tuto kompozici inspirovala svým minimalismem, repetitivností a pocitem prostorovosti. Nahrávka této skladby vyšla na albu Stone Music u vydavatelství Fundacja Bocian, spolu s hudbou Zygmunta Krauzeho, Tomasze Sikorského, Żanety Rydzewské a Andrzeje Karałowa.

Morton Feldman

Morton Feldman (1926–1987) byl jedním z nejvýznamnějších a nejoriginálnějších amerických hudebních skladatelů 20. století. Jako klíčový představitel newyorské školy, do níž patřili také John Cage, Christian Wolff a Earle Brown, zásadním způsobem redefinoval vnímání hudebního času a prostoru. Jeho ranou tvorbu ovlivnilo především setkání s Cagem na počátku 50. let, které ho přivedlo k experimentům s aleatorikou, grafickými partiturami a k opuštění tradičních evropských kompozičních systémů založených na harmonickém vývoji.

Zásadní a formující vliv na něj však měli malíři abstraktního expresionismu jako Mark Rothko, Philip Guston či Jackson Pollock. Feldman se snažil do světa zvuku přenést jejich práci s barvou, plochou a prostorem. Jeho hudba nepracuje s klasickým vyprávěním či dramatickým obloukem; místo toho se soustředí na samotnou podstatu zvuku, jeho barvu, doznívání a ticho. Skladby plynou ve velmi tiché dynamice často na hranici slyšitelnosti a vytvářejí pocit statického, plynoucího či zcela zastaveného času.

Feldman se v 70. a 80. letech vrátil k detailní a vysoce precizní notaci. Toto období je proslulé díly extrémních délek a prací s drobně se proměňujícími asymetrickými vzory. Některé komorní skladby trvají nepřetržitě i několik hodin. Namísto velkých gest se soustředil na neustálé obměňování téhož, čímž vytvořil zcela unikátní, hypnotický zvukový svět, který dodnes hluboce rezonuje napříč současnou hudební scénou.

Palais de Mari (1986)

Během posledního desetiletí svého života se Morton Feldman stále více zajímal o koberce z Blízkého východu. Ve svém významném eseji *Crippled Symmetry* (Narušená symetrie) z roku 1981 popisuje fascinaci nepřesnými symetriemi ve vzorech těchto koberců, tedy vlastnostmi, které vnímal i v hudbě Weberna, Stravinského a Reicha. Píše také o „podprahové matematice" obrazů Marka Rothka. Ve své přednášce v Darmstadtu z roku 1984 to Feldman dále rozvádí:

„Jednou z nejzajímavějších věcí na krásném starém koberci barveném přírodními rostlinnými barvivy je to, že má abraš. Abraš znamená, že barvíte v malých množstvích. Nemůžete naráz obarvit velké množství ovčí vlny. Výsledek působí identicky, ale ve skutečnosti se liší. Má určitý mikrotonální nádech. Takže když se na něj podíváte, má jakýsi nádherný třpyt, který je dán právě tou nepatrnou gradací odstínů."

Jeho poslední dílo pro sólový klavír, *Palais de Mari*, tyto kvality ztělesňuje v mistrovsky vystavěné pětadvacetiminutové kompozici. V Louvru viděl Feldman vyobrazení ruin starověkého babylonského paláce v Mari, na kterém si všiml dalšího druhu nedokonalé symetrie. Feldmanova skladba je introspektivní, postupně se proměňující předivo převážně konsonantních souzvuků. Zdánlivě identická opakování jsou téměř vždy obměňována drobnými změnami rytmu, výšky tónu a časového umístění. Extrémně tichá dynamika a neustálé využívání pravého pedálu tento „nádherný třpyt" jen umocňují.

Skladbu si u Feldmana objednala jeho přítelkyně, klavíristka Bunita Marcus. Feldman ji věnoval malíři Francescu Clementemu, v jehož loftu Marcus dílo poprvé uvedla.

Zygmunt Krauze

Polský skladatel a pianista Zygmunt Krauze (*1938) patří k výrazným skladatelským osobnostem druhé poloviny 20. a počátku 21. století, jak v polském, tak v mezinárodním kontextu. Své dílo dělí do několika kategorií: od skladeb postavených na principu „unismu“, který vychází z tvorby malíře Władysława Strzemińského, přes prostorové instalace až po koncepty „hudby o hudbě“. Je autorem deseti oper a více než stovky orchestrálních i komorních kompozic, ve kterých zaujímá zásadní místo klavír. V roce 1966 získal první cenu v mezinárodní soutěži Gaudeamus pro interprety soudobé hudby a jako koncertní pianista dodnes vystupuje na předních světových pódiích. Čtvrt století vedl soubor Warsztat Muzyczny, pro který psali renomovaní světoví tvůrci (např. Feldman, Nyman, Andriessen). Na pozvání Pierra Bouleze působil v pařížském IRCAMu jako umělecký poradce a koncem 80. let byl prezidentem Mezinárodní společnosti pro soudobou hudbu (ISCM). Pedagogicky působil na univerzitách v USA (Yale, Columbia) či v Tokiu a dodnes vyučuje kompozici. Je držitelem francouzského Řádu čestné legie a polské zlaté medaile Gloria Artis.

Klavírní kvintet (1993)

Skladba vznikla na objednávku Muzea umění v Lodži k poctě 100. výročí narození polského avantgardního malíře Władysława Strzemińského a slouží jako uhrančivá hudební transpozice jeho stěžejní umělecké teorie, unismu. Tento koncept, který prostupuje velkou částí Krauzeho celoživotní tvorby, se v hudbě projevuje absolutní eliminací tradičních dramatických kontrastů a vývojových stádií. Zvukový materiál je plně exponován již v úvodních taktech, čímž vzniká stabilní, homogenní plocha a pozornost se přesouvá čistě k jemným nuancím nástrojových barev.

Přes tato striktní formální východiska se však *Klavírní kvintet* řadí k nejdynamičtějším a nejexpresivnějším dílům Krauzeho zralého období. Hypnotické repetice zrcadlí nejen Strzemińského úsilí o dokonalou optickou jednotu obrazu, ale emotivně reflektují i složitou a pohnutou osobní historii, která za jeho malbami stála.

za podpory:

Ministerstvo kultury

Státní fond kultury ČR

Velvyslanectví Polské republiky v Praze

mediální partneři:

